Examples as case studies

The following passages were chosen as examples of different styles of language, spelling, pointing, and other features. As far as possible the exact pointing of the original has been reproduced.

Example 1
The opening passage of "דער בעל־תשובה" by Isaac Bashevis Singer, published by the I. L. Peretz Publishing House in Tel-Aviv in 1974.

– ווו זאָל איך אָנהויבן ? קודם לאָמיר אייך זאָגן ווער איך בין. איך בין, זייט וויסן, אַ רבי׳ש אייניקעל. שטאַמען שטאַם איך פון "ייד הקדוש".[a] פון דער מאמעס צד שטאַם איך פון ש"ך און ווער ס׳שטאַמט פון ש"ך, שטאַמט אויך פון רמ"א, פון רש"י[a] און טאַקע פון דוד־המלך. אַזוי זאָגן די יחוס־בריוו. וואָס איז די נפקא־מינה ? איך בין געווען אין פּוילן אין 1939 ווען די נאַציס ימח שמם האָבן באָמבאַרדירט וואַרשע. כ׳בין אַנטלאָפן מיט די אַנדערע יידן איבער דער פּראַגער בריק און בין אַוועק צו פוס קיין ביאַליסטאָק.[b] איך בין יינגער פון אייך מיט אַ פּאָר יאָר, כאָטש איך האָב אַ ווייסע באָרד. איכ׳ל אייך דאָ נישט אויסדערציילן מיין גאַנצע ביאָגראַפיע.[c] ס׳וואָלט צו לאַנג דויערן.

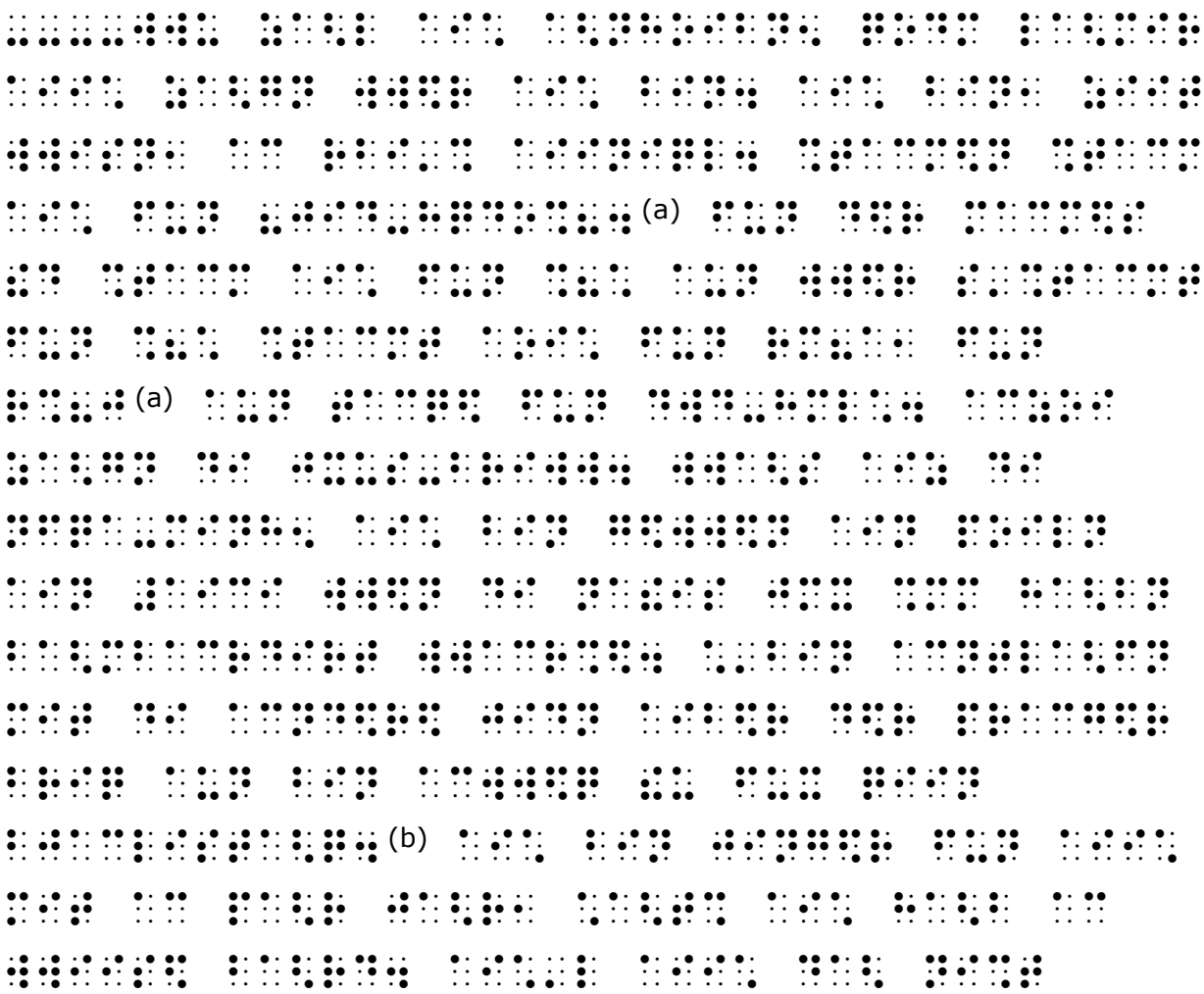

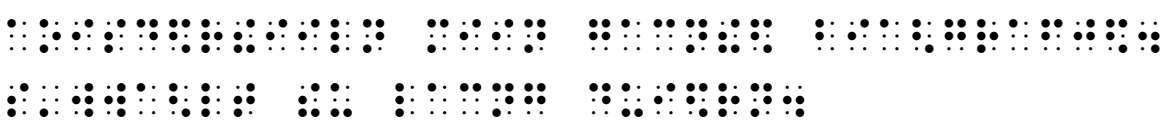

(a) If these words are not correctly brailled it is owing to my extremely rudimentary knowledge of Hebrew.

(b) Identifying the first yud as consonantal requires knowledge of the pronunciation of the name which cannot always be assumed. Although this makes transcription more difficult it seems to me to be acceptable. In various languages the structure of the braille code requires knowledge of names for their correct transcription. The same difficulty would be encountered in the transcription into a Latin print script.

(c) The first yud contrasts with (b). In another work, I have encountered this word with a khirek under the first yud. Is the second yud really consonantal?

Example 2
From "אָנגעקומען אין רעדאַקציע" in the פֿאָרווערטס of 13th October 2000

"דער ייִדישער טעם־טעם" – אַ פּעריאָדיש בלעטל פֿאַר ייִדיש־לערנערס. אַ פּובליקאַציע פֿון דער "געזעלשאַפֿט פֿאַרן ייִדיש־לימוד און פֿאַר דער מעדעם־ביבליאָטעק", פּאַריז, אייר[a] תש"ס/יוני[b] 2000. דער נומער איז אַ ספּעציעלער[c] נומער אויף דער טעמע "ייִדיש אין דער אייראָפּעישער[d] קולטור־ירושה".

"גרינע מדינה/grine medine" – אַ צווייַ־שפּראַכיקע ליטעראַרישע צײַטשריפֿט אויף ייִדיש און האָלענדיש. דאָס איז דער ערשטער נומער פֿון דעם זשורנאַל וואָס דרוקט איבער פֿון דער קלאַסישער ליטעראַטור (אליעזר שטיינבערג) און אויך פֿון דער נײַער (לעוו בערינסקי).

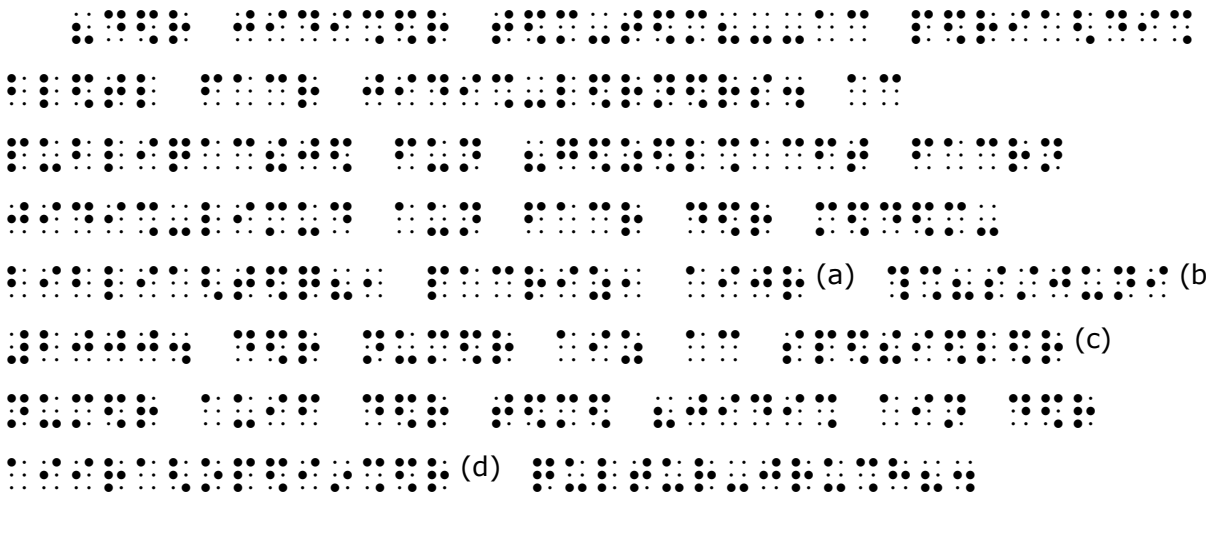

V. Aldridge: Proposal for a Yiddish braille code (2000.12.11) 7

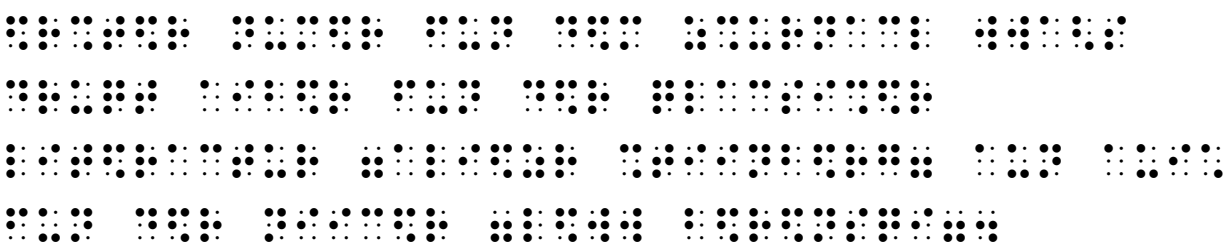

(a) Are the yudn really vocalic and consonantal respectively?

(b) As sof and tof have the same numerical value, there is no need to differentiate between them.

(c) Is the yud vocalic or consonantal?

(d) An example of a khirek used as a diaeresis to differentiate the vowel combination from a diphthong.

Example 3
From "קיין בעסער לאנד, ווי רוסלאנד, איז אף דער וואלט ניט פֿאראן" by Michail Ostrovsky printed in Moscow in a supplement to "סאָוועטיש היימלאנד" Nr. 4, 1987.

אין 1844 האָט ניקאָלײַ I באַפֿוילן, עס זאָלן געגרינדעט ווערן ראַבינער־שולן. צוויי אַזעלכע האָט מען אין טכום־האמוישעוו געעפֿנעט אין 1847 – איינע אין ווילנע און די צווייטע אין זשיטאָמיר. לעכאַטכילע זײַנען אהין אַרײַנגעטראָגן קימאַט אויסשליסלעך קינדער פֿון אָרעמעלײַט, וועמען עס האָבן צוגעצויגן די סטיפּענדיעס, דערנאָך האָבן אין די שולן אָנגעהויבן אָפּגעבן זייערע קינדער אויך פֿאַרמעגלעכע ייִדן, ווײַל די שילער זײַנען באַפֿרײַט געוואָרן פֿון דער ביטערער סאָלדאַטן־דינסט, וועלכע האָט זיך געצויגן ביז 25 יאָר. די אופֿזייר אין די ראַבינער־שולן זײַנען געווען קריסטן. די האַזשגאָכע אף די ייִדישע לימודים האָט מען אָנפֿאַרטרויט אינספּעקטאָרן־ייִדן. די לערער האָבן געפֿירט דעם אונטעריכט פֿון די ייִדישע לימודים אף דער דײַטשישער שפּראַך. רוסיש און די אַלגעמיינע לימודים האָבן די שילער דעלערנט אין פֿאַרנעם פֿונעם גימנאַזיע־קורס. ווי עס דערציילן די מיטצײַטלער, איז דער אונטעריכט פֿון אַלגעמיינע לימודים אין די ראַבינער־שולן צוגעגאַנגען מיט מער דערפֿאָלג איידער פֿון די ייִדישע. אַדאַנק דעם זײַנען די ראַבינער־שולן געוואָרן די נעסטן פֿון אופֿקלערערישער טעטיקײַט אין טכום־האמוישעוו.

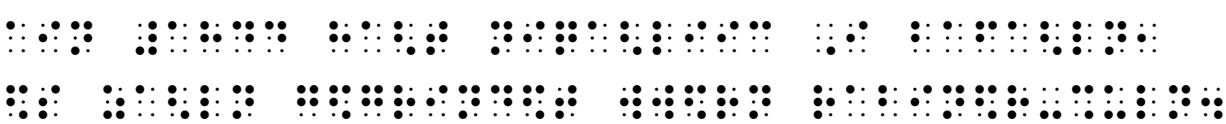

⠮⠺⠺⠊⠊ ⠁⠵⠫⠇⠡⠫ ⠓⠁⠕⠞ ⠍⠫⠝ ⠁⠊⠝ ⠞⠱⠥⠍⠤
⠓⠁⠍⠕⠊⠩⠫⠺⠺ ⠛⠫⠫⠋⠝⠫⠞ ⠁⠊⠝ ⠼⠁⠓⠙⠛⠤⠤⠁⠊⠊⠝⠫ ⠁⠊⠝
⠺⠺⠊⠇⠝⠫ ⠁⠥⠝ ⠙⠊ ⠮⠺⠺⠊⠊⠞⠫ ⠁⠊⠝ ⠵⠩⠊⠞⠁⠣⠍⠊⠗⠲
⠇⠫⠡⠁⠞⠡⠓⠇⠫ ⠵⠊⠊⠉⠝⠫⠝ ⠁⠓⠎⠙ ⠁⠗⠊⠊⠉⠝⠛⠫⠞⠗⠁⠣⠟⠙
⠟⠊⠍⠁⠞ ⠁⠕⠊⠎⠩⠇⠊⠎⠇⠫⠡ ⠟⠊⠝⠙⠫⠗ ⠋⠥⠝ ⠁⠣⠗⠫⠍⠫⠤
⠇⠊⠊⠉⠞⠂ ⠺⠺⠏⠉⠫⠝ ⠫⠎ ⠓⠁⠣⠃⠝ ⠮⠥⠛⠫⠮⠕⠊⠛⠝ ⠙⠊
⠎⠞⠊⠏⠫⠝⠙⠚⠫⠎⠂ ⠙⠫⠗⠝⠁⠣⠡ ⠓⠁⠣⠃⠝ ⠁⠊⠝ ⠙⠊ ⠩⠥⠇⠝
⠁⠣⠝⠛⠫⠓⠕⠊⠃⠝ ⠁⠏⠛⠫⠃⠝ ⠵⠊⠊⠫⠗⠫ ⠟⠊⠝⠙⠫⠗ ⠁⠕⠊⠡
⠋⠁⠗⠍⠫⠛⠇⠫⠡⠫ ⠚⠊⠝⠙⠂ ⠺⠺⠊⠊⠉⠇ ⠙⠊ ⠩⠊⠇⠫⠗
⠵⠊⠊⠉⠝⠫⠝ ⠃⠁⠉⠗⠊⠊⠉⠞ ⠛⠫⠺⠺⠁⠣⠗⠝ ⠋⠥⠝ ⠙⠫⠗
⠃⠊⠞⠫⠗⠫⠗ ⠎⠁⠣⠇⠙⠁⠞⠝⠤⠙⠎⠝⠎⠚⠂ ⠺⠺⠫⠇⠡⠫ ⠓⠁⠣⠞
⠵⠊⠡ ⠛⠫⠮⠕⠊⠛⠹ ⠃⠊⠵ ⠼⠃⠑ ⠚⠁⠣⠗⠲ ⠙⠊ ⠁⠥⠏⠵⠊⠊⠗
⠁⠊⠝ ⠙⠊ ⠗⠁⠃⠊⠝⠫⠗⠤⠩⠥⠇⠝ ⠵⠊⠊⠉⠝⠫⠝ ⠛⠫⠺⠺⠫⠹
⠟⠗⠊⠎⠞⠝⠲ ⠙⠊ ⠓⠁⠵⠩⠛⠁⠣⠡⠫ ⠁⠋ ⠙⠊ ⠚⠊⠙⠊⠩⠫
⠇⠊⠍⠥⠙⠊⠍ ⠓⠁⠣⠞ ⠍⠫⠝ ⠁⠣⠝⠋⠁⠗⠞⠗⠕⠊⠞
⠁⠊⠝⠎⠏⠫⠟⠞⠁⠣⠗⠤⠚⠊⠝⠙⠲ ⠙⠊ ⠇⠫⠗⠫⠗ ⠓⠁⠣⠃⠝
⠛⠫⠋⠊⠗⠞ ⠙⠫⠍ ⠁⠥⠝⠞⠫⠗⠊⠡⠞ ⠋⠥⠝ ⠙⠊ ⠚⠊⠙⠊⠩⠫
⠇⠊⠍⠥⠙⠊⠍ ⠁⠋ ⠙⠫⠗ ⠙⠊⠊⠉⠞⠩⠊⠩⠫⠗ ⠩⠏⠗⠁⠡⠲ ⠗⠥⠎⠊⠩
⠁⠥⠝ ⠙⠊ ⠁⠇⠛⠋⠩⠎⠊⠝⠫ ⠇⠊⠍⠥⠙⠊⠍ ⠓⠁⠣⠃⠝ ⠙⠊
⠩⠊⠇⠫⠗ ⠙⠫⠗⠇⠫⠗⠝⠞ ⠁⠊⠝ ⠋⠁⠗⠝⠫⠍ ⠋⠥⠝⠫⠍
⠛⠊⠍⠝⠁⠵⠚⠫⠤⠟⠥⠗⠎⠲ ⠺⠺⠊ ⠫⠎ ⠙⠫⠗⠮⠊⠊⠇⠞ ⠙⠊
⠍⠊⠞⠮⠊⠊⠉⠞⠇⠫⠗⠂ ⠁⠊⠵ ⠙⠫⠗ ⠁⠥⠝⠞⠫⠗⠊⠡⠞ ⠋⠥⠝
⠁⠇⠛⠋⠩⠎⠊⠝⠫ ⠇⠊⠍⠥⠙⠊⠍ ⠁⠊⠝ ⠙⠊ ⠗⠁⠃⠊⠝⠫⠗⠤⠩⠥⠇⠝
⠮⠥⠛⠫⠛⠁⠝⠛⠫⠝ ⠍⠊⠞ ⠍⠫⠗ ⠙⠫⠗⠋⠁⠣⠇⠛ ⠁⠊⠊⠙⠫⠗ ⠋⠥⠝
⠙⠊ ⠚⠊⠙⠊⠩⠫⠲ ⠁⠙⠁⠝⠟ ⠙⠫⠍ ⠵⠊⠊⠉⠝⠫⠝ ⠙⠊
⠗⠁⠃⠊⠝⠫⠗ ⠩⠥⠇⠝ ⠛⠫⠺⠺⠁⠉⠗⠝ ⠙⠊ ⠝⠫⠎⠺⠫⠗ ⠋⠥⠝
⠁⠥⠋⠟⠇⠫⠗⠫⠗⠊⠩⠫⠗ ⠞⠫⠞⠊⠟⠊⠊⠉⠞ ⠁⠊⠝ ⠞⠡⠥⠍⠤
⠓⠁⠍⠕⠊⠩⠫⠺⠺⠲